

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2775/2541

นาย สายัณห์ ดั่งพลโจทก์ กรุงเทพมหานครจำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1304, ป.พ.พ. มาตรา 1305

ย่อ / หลักกฎหมาย

การที่ ว. ได้จัดสรรที่ดินในซอยรัฐขจรออกขายให้แก่บุคคลทั่วไปโดยกันพื้นที่ส่วนที่เป็นซอยรัฐขจรไว้ให้เป็นทางสาธารณะ แม้จะเป็นซอยตัน แต่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในซอยรัฐขจรได้ใช้ทางดังกล่าวสัญจรผ่านซอยหัดดินเสวี่ออกสู่ถนนสุทธิสารวินิจฉัยถือว่าว.ได้อุทิศทั้งซอยรัฐขจรซึ่งรวมถึงที่พิพาทให้เป็นทางสาธารณะประโยชน์โดยปริยายมาตั้งแต่ปี 2507 เมื่อที่พิพาทตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน ประเพณัทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันตาม ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1304(2) แม้โจทก์จะซื้อที่ดินพิพาทจากการขายทอดตลาด ตามคำสั่งศาลโจทก์ก็ไม่ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินพิพาท โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องและแก้ไขคำฟ้องว่า โจทก์ได้กรรมสิทธิ์ในที่ดินโฉนดเลขที่ 32644 โดยซื้อจากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล ขอให้บังคับจำเลยรื้อถอนสิ่งปลูกสร้างออกจากที่ดินของโจทก์ และทำให้ดินให้มีสภาพดังเดิมหากจำเลยเพิกเฉยให้โจทก์ดำเนินการเองโดยให้จำเลยเสียค่าใช้จ่ายกับให้จำเลยใช้ค่าเสียหายเป็นเงินเดือนละ 50,000 บาท นับแต่วันฟ้องจนกว่าจะรื้อถอนเสร็จแก้ไขคำให้การและฟ้องแย้งว่าเมื่อปี 2506 นางวินิจ อรรถวิจิตรจรรยาภักษ์หรือวงศ์สกุลได้แสดงเจตนาอุทิศที่พิพาทให้เป็นทางสาธารณะยอมทำให้ที่พิพาทตกเป็นที่ดินสาธารณะประโยชน์ซึ่งเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินแม้โจทก์จะซื้อที่พิพาทจากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาลก็ไม่ทำให้โจทก์ได้กรรมสิทธิ์ขอให้ยกฟ้อง และให้บังคับโจทก์จดทะเบียนแก้ไขโฉนดที่พิพาทจากชื่อโจทก์เป็นทางสาธารณะประโยชน์โจทก์ให้การแก้ฟ้องแย้งว่า เมื่อปี 2518 ศาลได้มีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์ของนางวินิจเด็ดขาด ที่พิพาทจึงเป็นทรัพย์สินที่ถูกยึดไว้ในคดีล้มละลาย การที่จำเลยเข้าไปยึดถือครอบครองที่พิพาทเมื่อปี 2523 โดยรู้อยู่แล้วว่าเป็นทรัพย์สินที่ถูกยึดในคดีล้มละลายถือว่าจำเลยกระทำโดยไม่สุจริตนางวินิจยึดถือครอบครองที่พิพาทตลอดมาเพื่อจะจำหน่ายไม่ใช่เพื่อเป็นทางสาธารณะหรืออุทิศให้เป็นทางสาธารณะประโยชน์จำเลยมิได้คัดค้านการยึดที่พิพาทของเจ้าพนักงานพิทักษ์ทรัพย์ถือว่าจำเลยรับโดยปริยายว่าที่พิพาทไม่เป็นทางสาธารณะประโยชน์ขอให้ยกฟ้องแย้งศาลชั้นต้นพิพากษายกฟ้องและยกฟ้องแย้งโจทก์อุทธรณ์ศาลอุทธรณ์พิพากษายืนโจทก์ฎีกาศาลฎีกาคณะคดีปกครองวินิจฉัยว่า "ข้อเท็จจริงฟังเป็นยุติว่า ที่พิพาทเป็นพื้นที่ส่วนหนึ่งของซอยรัฐขจร ตั้งอยู่ตามปากซอยรัฐขจรซึ่งแยกจากซอยหัดดินเสวี่โจทก์ซื้อที่พิพาทจากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาลเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2534คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของโจทก์ประการแรกว่าที่พิพาทเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือไม่ จำเลยมีนางบุปผา สัตตบุศย์เบิกความได้ว่านางวินิจ อรรถวิจิตรจรรยาภักษ์หรือวงศ์สกุล ได้แบ่งแยกที่ดินแปลงใหญ่ออกเป็นแปลงย่อยเพื่อขายให้แก่บุคคลทั่วไปโดยกันพื้นที่ซอยรัฐขจรไว้เพื่อให้บุคคลที่ซื้อที่ดินติดซอยรัฐขจรได้ใช้เป็นทางเข้าออกผ่านซอยหัดดินเสวี่สู่ถนนสุทธิสารวินิจฉัย เดิมซอยรัฐขจรมีสภาพเป็น

ขอยุ่ครั้งต่อมาจำเลยได้ปรับปรุงเป็นขอย่คอนกรีต เห็นว่า นางบุปผาเป็นน้องสาวนางวินิจ เจ้าของที่ดินเดิม มีบ้านอยู่ติดขอย่ห้สดีเสวี่ห่างจากขอย่รัฐจระประมาณ 20 วา เป็นพยานที่ทราบ ความเป็นมาของขอย่รัฐจระเป็นอย่างดี และจำเลยยังมีนายสมบัติ เวียงแก้ว นายสุรศักดิ์ กสิชล นางฉันทนา ละครบระจหรืออ่าเสวี่ยม นางสาวสุมิตร ทรัพย์สาร และนางสุภาพ นารายนะคามิน เบิกความทำนองเดียวกันว่า เดิมที่ดินทุกแปลงที่ใช้ปลูกบ้านของพยานทุกคนอยู่ติดขอย่รัฐจระเป็น ของนางวินิจได้แบ่งแยกที่ดินแปลงใหญ่ออกเป็นแปลงย่อย แล้วขายให้แก่บุคคลทั่วไปเมื่อปี 2507 โดยเว้นพื้นที่ขอย่รัฐจระให้เป็นทางเข้าออกสู่ถนนสาธารณะ เดิมขอย่รัฐจระมีสภาพเป็นขอย่ลูกรัง จำเลยได้ปรับปรุงเป็นขอย่คอนกรีตพยานทุกคนใช้ขอย่รัฐจระในการสัญจรไปมาเป็นเวลานานเกิน กว่า 10 ปี พยานจำเลยดังกล่าวต่างอยู่อาศัยในขอย่รัฐจระมาเป็นเวลานานและใช้ขอย่รัฐจระ สัญจรเข้าออกเป็นประจำ โดยเฉพาะนายสามารถ ชัยพล นายช่างโยธา 3 สำนักงานเขตห้วยขวาง ขณะนั้นเบิกความว่า เมื่อปี 2522 ประชาชนที่มีบ้านอยู่ในขอย่รัฐจระมีหนังสือขอร้องให้จำเลย ปรับปรุงขอย่รัฐจระ เนื่องจากมีสภาพเป็นหลุมเป็นบ่อตามสำเนาหนังสือเอกสารหมาย ล.10 พยาน ได้สอบปากคำประชาชนผู้ร้องขอไว้ตามสำเนาบ้นทีกเอกสารหมาย ล.13 แล้วจำเลยได้ปรับปรุง ขอย่ดังกล่าวพยานหลักฐานของจำเลยประกอบด้วยพยานบุคคลซึ่งมีบ้านอยู่ในขอย่รัฐจระเบิก ความสอดคล้องกับพยานเอกสารที่จำเลยได้ตรวจสอบก่อนที่จะปรับปรุงขอย่รัฐจระ ส่วนโจทก์ นำสืบเพียงว่าโจทก์ซื้อที่พิพาทจากการขายทอดตลาดเมื่อวันที่ 6 สิงหาคม 2534 เท่านั้น พยานหลักฐานของจำเลยจึงมีน้ำหนักดีกว่าพยานหลักฐานของโจทก์ จากพฤติการณ์ที่นางวินิจได้ จัดสรรที่ดินในขอย่รัฐจระออกขายให้แก่บุคคลทั่วไปโดยกันพื้นที่ส่วนที่เป็นขอย่รัฐจระไว้ให้เป็น ทางสาธารณะแม้จะเป็นขอย่ตันแต่ประชาชนที่อาศัยอยู่ในขอย่รัฐจระได้ใช้ทางดังกล่าวสัญจรผ่าน ขอย่ห้สดีเสวี่ออกสู่ถนนสุทธิสารวินิจฉยถือได้ว่านางวินิจได้อุทิศทั้งขอย่รัฐจระซึ่งรวมถึงที่พิพาท ให้เป็นทางสาธารณะประโยชน์โดยปริยายมาตั้งแต่ปี 2507 ไม่ใช่เป็นกรณีที่นางวินิจดใช้สิทธิใน ที่ดินเนื่องจากถูกพิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาดตามที่โจทก์ฎีกา หรือเป็นทางจำเป็นหรือทางภาระจำยอม ตามที่โจทก์กล่าวอ้างในฎีกาแต่อย่างใดเมื่อที่พิพาทตกเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินประเภท ทรัพย์สินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์มาตรา 1304(2) แม้ โจทก์จะซื้อที่พิพาทจากการขายทอดตลาดตามคำสั่งศาล โจทก์ก็ไม่ได้กรรมสิทธิในที่พิพาทเพราะ ที่สาธารณสมบัติของแผ่นดินนั้นจะโอนแก่กันได้เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมายเฉพาะหรือ พระราชกฤษฎีกา ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1305 เมื่อโจทก์ไม่ใช่เจ้าของ กรรมสิทธิที่พิพาทโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง คดีไม่จำต้องวินิจฉัยฎีกาของโจทก์ในเรื่องละเมิดและ ค่าเสียหายที่ศาลอุทธรณ์พิพากษายกฟ้องโจทก์นั้นชอบแล้ว ฎีกาของโจทก์ฟังไม่ขึ้น"พิพากษายืน

องค์คณะ

กนก พรณรักษา · สุรินทร์ นาควิเชียร · ไพฑูรย์ แสงจันทร์เทศ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://thaideka.online/deka/2775/2541>